

Alkotmányunk évfordulója alkalmából

Népművelők kitüntetése

Papp Gyula, a városi tanács elnökhelyettese tegnap, csütörtökön délután a városi tanács székházában ki-váló szegedi népművelőknek kitüntetéseket adott át. Az ünnepségen megjelent dr. Ozvald Imre, a városi pártbizottság titkára is.

Szocialista Kultúráért jelvényt kapott Varga József, a városi tanács művelődésügyi osztályának főelőadója, dr. Szomora József, a Zenebarátok Kórusának tagja, Sára Attiláné, a Somogyi könyvtár gyerekkönyvtárának vezetője. Miniszteri dicséretben részesült Joó Sándorné, a Somogyi könyvtár újszegedi fiókkönyvtárának könyvtárosa, Soós Györgyné, a Somogyi könyvtár alsóvárosi fiókjának könyvtárosa, Szabó Zoltánné, a Bartók Béla művelődési ház gazdasági vezetője, Zalahe-

gyi Lajos, a Szegedi Fotóklub titkára, Szabó Lászlóné, a November 7. művelődési ház bábszínházának bábjátékosa, és Csonka Annamária, a Zenebarátok Kórusának tagja.

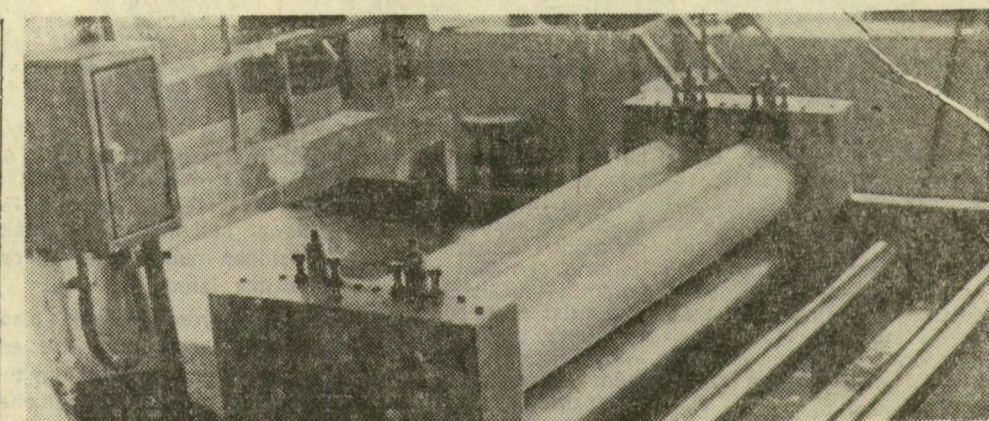
Ugyancsak tegnap, a Csongrád megyei tanács székházában Hantos Mihály, a megyei tanács elnökhelyettese tüntetett ki népművelőket. Az ünnepségen megjelent dr. Koncz János, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának osztályvezetője.

Szocialista Kultúráért jelvényt kapott többek között Major Istvánné pedagógus (Rúzs), Szolnoki Istvánné szakkörvezető (Üllés), dr. Vitos Zoltánné népművelési felügyelő (Szeged). Miniszteri dicséretben részesült Fekete Árpádné tanító (Ásotthalom).

A Gépjármű Ktsz jubileuma

Húsz esztendővel ezelőtt tizenöten alakították meg a Szegedi Gépjármű Ktsz-t. Hét kisiparos adta össze szerszámát, s a szerény körülmények ellenére már az első esztendőben jó eredményt ért el a járműszöveget. A ktsz azóta megerősödött, 150 taggal dolgozik, s évente mintegy 12-13 millió forint értékben végez szolgáltató tevékenységet; motorkerékpárokat, autótakarókat, Kirendeltséget, illetve szervizt nyitott Csongrádon és Szentesen. néhány évvel ezelőtt pedig a szegedi Cserzy Mihály utcában épített korszerű autós és motorkerékpár szervizt.

A Szegedi Gépjármű Ktsz fennállásának 20. évfordulóját tegnap, csütörtökön ünnepelte. Ebből az alkalomból a szegedi Tisza Szállóban emlékeztek meg a szöveget nagy fejlődéséről, s számba vették a jövő feladatait. Köszöntötték alkotmányunkat. Az egybegyűlt szövetkezeti tagokat Fodor László elnök üdvözölte, majd a munkában élen járóknak kitüntetéseket, jutalmakat adott át. Megjutalmazták a ma is dolgozó hat szövetkezeti alapító tagot, hatan kapták meg 20 éves munkájukért a tiszteletdíjat. Jobb karja felköve. A fehér vászon alól kilátszik a gipsz: a baleset alkalmával eltört az orsócsontja.

Kísérlet közben

A gép barát. A gép ellen-ség. Megszelídíteni nehéz, ahhoz, hogy nekivaduljon, egy pillanat, egyetlenegy óvatlan mozdulat elegendő. Szabó Battancs Istvánné azért került a sebészeti klinikára, mert nem vigyázott. Pontosabb, ha így fogalmazzuk: azért is. Mert karsérülésének alap-oka mégiscsak az, hogy órá nem vigyáztak eléggé munkahelyén, a Rostkikészítő Vállalat új-szegedi üzemében.

„TISZTA SZERENCSE”

Földszinti körterem. Fehérség és hőség; a betegek láthatólag szenvednek a kánikulától is. A szőlőszarvók fiatalasszony ül föl az egyik ágyon.

A folyosón beszélgetünk. Jobb karja felköve. A fehér vászon alól kilátszik a gipsz: a baleset alkalmával eltört az orsócsontja. — Tiszta szerencse, hogy gumihengeres volt a gép — ismételteti Szabó B. Istvánné — könyöktől csuklóig levitte a bőrt, de hát nagyobb baj is lehetett volna.

Bizony jobb ezen nem meddálni. A meglevő is elég gond és kín.

Múlt héten volt egy műtét, holnap lesz a másik. Persze altatnak. Igazítják, pótolják a bőrt.

Szerencsére izmok, idegek, fontosabb táplálókerek nem

roncsolódtak. Kevés szépséghibával megússza. Néhány hónap azonban beletelik majd, mire ismét dolgozhat.

A fiatalasszony már 13 éve munkálkodik a rostkikészítőnél.

— Altalában anyagmozgató munkán vagyok. Csak most tettem oda ehhez a glettelőgéphez. De csak négy napig dolgoztam rajta. Július 8-án megtörtént a baj.

— Nem tudta, hogy mozgó gépet nem szabad tisztítani?

— Többen voltunk. Mindnyájan így csináltuk. Rongygal is, kefével is pucoltuk.

— Mí volt tehát a baleset oka?

— En nem akarok senkit se vádolni. Csak ez új gép volt, és erre mi nem voltunk kioktatva.

— Akkor is — folytatja — tisztogattam. Száraz ruhával, töröltem és berántotta a kezem.

KIOKTATÁST NEM KAPOTT

san: psztulázó, pórústomító — gépet a pozdorjalemezek felületkezeléséhez konstruáltak az újszegedi üzemben. A technológiai leírás „tisztítás” című fejezete külön érdeklődésre tarthat számot Battancs balesete szempontjából. „A gépet munka közben s munka után rendszeresen kell tisztítani.

Munka közben tisztítani kell: 1. A leszedőkést. A rajta összegyűlt anyagot át kell rakni a felhordó henger kérésére, 2. Az alsó támasztóhengereket. 3. A kihordó gumihengereket.

A használható szerszám sárgarézt festékkapará.

Mozgó gép tisztításához, mosáshoz törölröngyöt használni tilos!”

Szöges ellentétben olyan alapvető övrendszabályokkal, melyek előírják: mozgó gépen semminemű javítást, tisztítást végezni nem szabad.

— „A nevezett sérült a balesetet okozó gépre bizonnyíthatóan kioktatást nem kapott” — olvasom a baleseti dokumentumok között

ÚJ UTASÍTÁS

nősnek tűnik a biztonsági megbízott és az szb. társadalmi munkavédelmi felügyelő jegyzőkönyvbeli megállapítása: „Szerintünk, ha a sérült az ABEO-t (Általános Balesetelhárítási és Egészségvédő Övrendszabályok) betartja, az ott dolgozó munkatársaival együtt, baleset nem következett volna be.” Szerintük tehát a balesetért „a gépen dolgozó létszám felelős a sérüléssel együtt, de hogy milyen előzmények

vezettek ide, azt nem tartják szükségesnek megjegyezni.

A helyszínen vagyunk. A felületkezelő üzemben. Gortva Mihállyal jöttünk, ő a bűtorlap üzem főművezetője, s egyben a pártszervezet szervező titkára. De aki tájékoztat, magyaráz, kalauzol — minden szava, állásfoglalása szerint sokkal inkább egy gazdasági vezető, mint a fontos pártfunkció betöltője. Erezhető, hogy ő is a vállalati felelősséget igyekszik kisebbiteni. Bálint Rudolf, a gépkezelő pedig nagyfontosságúként tudatja velem: „A hölgynek családi problémái voltak.”

Nos, én inkább a közösség „családi problémáit” érzem ki itt a balesetről alkotott véleményekből.

Allunk a gép mellett.

— Előtte nap én is mostam a hengert, akkor elkapta a ruhát tőlem is — mondja Nyilas Ferencné. A barna fiatalasszony sokat gondolt azóta is rá, valami veszélyentűli félelemmel: vele is megtörténhetett volna a baj.

A gépkezelő megmutatja, melyik oldalon, hogyan került Battancs kezé a két hengerpár közé. Ő, úgy mond, a gépet álló helyzetben hagyta ott július 8-án délutánban, miután befejezték a kísérleti műveleteket. Valaki megindította. A gépkezelő, mikor látta, hogy a gépet így tisztítják, ismét leállította, de aztán az aszszonyok kérésére csak megindította a psztulázót.

A gépet most már nem tudná „valaki” csak úgy bekapcsolni. A kapcsolószerkezet egy szekrényben, annak kulcsa a főművezető zsebében van. A falon ki-függesztve új technológiai utasítás, vékony lapja alatt átlátszik a régi. A „mozgó gépet takarítani szigorúan tilos!” mondattal jellemezhető a kettő különbsége. De a gépen is változtattak, most már van kézi meghajtó, a tisztítást végző asszonyok elforgathatják a hengereket.

A pórústomító gép — kísérleti konstrukció. Talán még nem is végleges, hisz a július 1-i üzembehelyezést engedélyező jegyzőkönyv is hibául ról néhány dolgot, amit „a tartós üzemelésre való áttérésre feltétlenül figyelembe kell venni”. Egy kísérleti berendezésnél az alkati hibák előfordulhatnak. s mi több: kijavíthatók. De — és ez a tanulság más üzemekre ugyanígy vonatkozik — a munkás testi épségének védelme az ilyen, kezdeti stádiumokban nemcsak különösen fontos feladat, de elsődlegesnek is kell tekinteni.

Hogy ne balesetek árán ismerjük fel: mit kell tenni a termelés biztonságáért. Simai Mihály

Kenyérüzemet adtak át Dorozsmán

Kiskundorozsma lakossága sajátos módon ünnepelhette meg augusztus 20-át: egy új, korszerű sütőüzemet vett birtokába. A Kiskundorozsma és Vidéke Áfész üze-mek rekordidő alatt lett kész, a szövetkezet saját építő részlegét illeti dicséret a három-hónapos példamutató munkáért. A tegnap délutáni bünsőséges ünnepségen Domján József, a nagyközségi párt vb tagja mondott beszédet, majd Tóth József, a nagyközség tanács elnöke vette át a lakosság nevében az üzemet.

A kívül-belül egyaránt modern és szép, üveghomlokzatú Felszabadulás utcai üzem régi gondjain enyhít a nagyközség lakóinak. Kiskundorozsma eddig Szeged, Mórahalom és Sándorfalva látta el kenyérrel, amellyel a szállítási ismert nehézségei miatt gyakran elégedetlenek voltak a vásárlók. Most helyben is megvehetik a kenyeret, az üzem mellett új, csinos kenyérüzletben.

A szakemberek által is megcsodált üzem naponta 50-55 mázsát képes termelni, s ezzel javítja a nagyközség vidékének ellátását is. Létesítése végül is három és fél millió forintba került: két darab kétszintes kemence termeli hamarosan

a szociális helyiségekkel is körületekintően ellátott üzemben a dorozsmaiak mindennapi kenyerét. Az ünnepélyes átadás után augusztus 27-én kezdődik a próbasütés.

Legrégibb a szegedi

A MÁV nevelőotthonokról

A MÁV-nak hat gyermeknevelő otthona van az országban. Szegeden, Kaposváron, Kőszegen, Bodrogolasziban, Répceszentgyörgyön és Békéscsabán évente több mint 1200 gyermek kap ellátást a korszerűen felszerelt intézményekben. A szegedi otthon a legrégibb: a szeptemberi tanévnnyitával egy időben ünnepi fennállásának háromnegyed év-százados évfordulóját. A kaposvári intézmény jövőre lesz 75 éves.

A nevelési feladatok anyagi feltételét az idén 26 millió forintos költségvetés fedezi. Ebből hét és fél millió forint a gyermekek élelmezésére, ruházatára fordított összeg. A diákjóléti kiadás ezenkívül újabb fél-millió, az épületfenntartási

és felújítási ráfordítás több mint tízmillió forint.

A hat nevelőotthon létszáma 92 tanár és 213 alkalmazott tartozik.

Egy hét múlva

Kapunyitás a Vadászati Világkiállításon

Egy hét múlva, augusztus 27-én nyitja meg kapuit a Vadászati Világkiállítás. Szőke Mátyástól, a világkiállítás igazgatójától kértünk tájékoztatást: hogyan állnak az előkészületek.

Magyarország Európában van-e. Szinte tözsomszédok vagyunk. A görög kultúra emlíőn nevelkedünk, utolérhetetlenül szép alkotásait szívmelegítőként és bánataltatóként adagoljuk, s a görög repülőterén árul és üzletet vezet valaki, aki még azt sem tudja, hogy Magyarország Európában van. — 1964-ben, a fankfurti repülőtéren a beszállásra várakoztam. Mivel más teendőm nemigen akadt, a pénzváltó tájkára is ellátogattam. Ahogy ott állapodtam meg, jelent valaki és magyar papírpénzt akart beváltani. Mire a német sógor azt válaszolta, hogy efféle papírosokkal eddigél még nem volt találkozás. Faját az egyébként nyegle megállapítás, de szó nélkül hagytam, mert így láttam jobbnak. — Pár nappal ezelőtt Párizsban, egy taxiban ülve a repülőter felé igyekeztem. Egyik útitársam, aki jól beszél franciául, beszédbe ereszkedett a vezetővel, aki a nem terjedelmes diskurzus folyamán arról érdeklődött, hogy hol van Magyarország, és ott jelenleg milyen az államforma.

Nem sok, amit elmondtam, de elég ahhoz, hogy gondolkozóba ejtsen. Jól van-e ez így, vagy nem, nem tudhatom, és még kevésbé azt, hogy miért. Annnyit azonban mégis meg kell mondanom, hogy valahol valami hiba van. Vagy mi vagyunk hibásak, akiket éget az idegenimádat és túlhajtunk mindent, vagy mások, akik még azt is elmulasztják, amit pedig egyebekben kívül maga az illendőség is megkövetelne.

nak és másoknak, hogy mit tud az ifjúság, ha ennek szükségességét érzi, és ha helyi-közzel a saját fejét is használhatja. Közben megálltam egy skótországi tábortól, s a tábor bejáratánál örködő és ebbeli tisztjét felette nagy komolysággal teljesítő skót fiúcskától a következőt kérdeztem: Tudod-e, hol van Magyarország? — Európában, volt a rövid válasz. Meg voltam hatva a nagy tájékozottságtól, de őszintén szólva, sokkal többet vártam. Ezért egy másik, nagykobacska skót fiúhoz fordultam, és azt kérdeztem tőle, hogy nem tud-e többet Magyarországról. De, igen, felelte, és a következőket mon-dotta: Magyarország Európában van, Németország és Oroszország között. — Meny-nyivel másképpen hangzott egyik csíki másodikos gimnazistának a válasza, akiktől, amikor Angliába szándékoztam indulni, azt kérdeztem, hogy tudja-e, hogy hol van Birkenhead, a következőt válaszolta: Északnyugat-Angliában a Maurse folyó torkolatánál.

— Indiába igyekeztünk 1959 decem-be-reben, hogy részt vegyünk és előadást tartsunk az Új-Delhiben megrendezésre kerülő 46. Indiai Természettudományi Kongresszuson. A holland gép, amelyen Kairóig utaztunk, Athénban leszállt, hogy üzemanyagot vegyen. A várakozási időt a váróteremben töltöttük el. Mivel ez az idő elég hosszúnak tűnt, arra is akadt lehetőség, hogy levelezőlapokat írjunk. Amikor a lapokat árul-gató kisasszonytól bélyeget kértem Magyarországra, azt kér-

Mesterséges árvíz

Befejeződött a Hanság kaszáló kétszer is való-ságos mesterséges árvizet kapott. Az árasztás eredménye: a szénatermés megsokszorozódott, Rába-vízből öntözik az északi Hanság ordeit is.

Új üzem-csarnok

A mosonmagyaróvári Mezőgazdasági Gépgyár kaposvári gyárának területén több mint hatmillió forintos költséggel új üzemcsarnokot építettek. A 720 négyzetméter alapterületű csarnokban svájci, szovjet és magyar gépeket szereltek fel.